

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

Брюксел, 16.4.2012 г.
COM(2012) 174 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**Междинна оценка на Европейската научноизследователска програма по
метрология — ЕНПМ**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Междинна оценка на Европейската научноизследователска програма по метрология — ЕНПМ

1. КОНТЕКСТ И ПРЕГЛЕД НА ЕНПМ

С решение от 16 септември 2009 г. на Европейския парламент и на Съвета, ЕС прие да участва в съвместна научноизследователска програма, наречена Европейска научноизследователска програма по метрология (ЕНПМ)¹ с вноски в размер до 200 млн. EUR за периода 2009—2017 г., равна на вноската на 22-те участващи държави². Горепосоченото решение (наричано по-долу „Решението за ЕНПМ“) се основава на член 185 от ДФЕС (предишен член 169 от Договора за ЕО), който дава възможност при осъществяването на многогодишната рамкова програма да се координират национални научноизследователски програми чрез доброволен процес на интеграция между държави членки, обхващащ научни, управленски и финансови аспекти. Съвместното изпълнение на националните научноизследователски програми изисква изграждането или наличието на специална изпълнителна структура. Участващите държави се споразумяха да предложат EURAMET e.V.³ като специална изпълнителна структура за осъществяване на ЕНПМ. Специалната изпълнителна структура следва да е получател на финансовата вноска на Съюза и да гарантира ефикасното изпълнение на ЕНПМ.

Основната дейност по ЕНПМ се състои във финансиране на транснационални проекти на множество партньори, включващи дейности за научни изследвания, технологично развитие, обучение и разпространение на информация („проектите по ЕНПМ“). С оглед на техния концентриран капацитет в областта на метрологията, основната част от проектите по ЕНПМ се изпълняват от националните институти по метрология и определените институти (а именно, специализирани институти, отговарящи за определени национални стандарти и свързани услуги, които не са обхванати от дейностите на националните институти по метрология) на участващите държави. С цел увеличаване и диверсифициране на капацитета в областта на метрологията, ЕНПМ финансира също и няколко схеми за предоставяне на безвъзмездни средства на изследователи, които допълват проектите по ЕНПМ.

В Решението за ЕНПМ Парламентът и Съветът напомнят, че метрологията е интердисциплинарна научна област, която е жизненоважен компонент на модерното общество, основано на знанието. Надеждните и съпоставими стандарти за измервания и адекватните утвърдени методи за измервания и изпитвания подпомагат процеса на

¹ РЕШЕНИЕ № 912/2009/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 16 септември 2009 г. относно участието на Общността в Европейска научноизследователска и развойна програма по метрология, предприета от няколко държави членки (ОВ L 257, 30.9.2009 г., стр. 12).

² Белгия, Чешката република, Дания, Германия, Естония, Испания, Франция, Италия, Унгария, Нидерландия, Австрия, Полша, Португалия, Румъния, Словения, Словакия, Финландия, Швеция и Обединеното Кралство, както и Норвегия, Швейцария и Турция.

³ Сдружение с нестопанска цел по германското право.

научно развитие и технологични иновации и по този начин имат значително въздействие върху икономиката и качеството на живот в Европа.

В своето съобщение относно водещата инициатива „Съюз за иновации“⁴, прието в контекста на стратегията на ЕС за растеж „Европа 2020“⁵, Комисията подчерта значението на интелигентния, устойчив и приобщаващ растеж за нашите граждани с цели и дейности на европейско и национално равнище. От решаващо значение за стратегията на ЕС са всички усилия за превръщане на Европейския съюз в Съюз за иновации.

Идеята за партньорство в сферата на европейските научни изследвания и иновации с цел обединение на усилията за извършване на открития и решаване на големи обществени предизвикателства бе изложена наскоро в съобщение на Комисията⁶ до Съвета и Европейския парламент. В своите заключения⁷ Съветът отчете, че партньорството може да улесни оптималното използване на ресурсите и по този начин да се развие пълноценното използване на интелектуалния капитал на Европа и да се допринесе за интеграцията на Европейското научноизследователско пространство (ERA) и да се намали ненужното дублиране на дейности. Партньорството обединява усилията на европейските и националните участници да изградят критична маса, общи концепции и стратегически програми с помощта на гъвкавост, мащабност и голям обхват. По същия начин ЕНПМ послужи за създаването на крепко партньорство между 22-те участващи държави, започнало през 2009 г.

Решението за ЕНПМ изисква междинна оценка на ЕНПМ, която се изготвя от Комисията с помощта на независими експерти три години след стартирането на ЕНПМ. Тази оценка обхваща напредъка към постигане на целите, както и препоръки към ЕНПМ относно най-подходящите подходи за по-нататъшно задълбочаване на интеграцията и на качеството и ефикасността на изпълнението, включително научна, управленска и финансова интеграция, а също и въпроса доколко е адекватно нивото на финансовите вноски на участващите държави с оглед на потенциалните потребности на техните различни национални научноизследователски общности.

Комисията има задължение да съобщи на Европейския парламент и Съвета заключенията от тази оценка, заедно със свои собствени забележки.

Съдействие на Комисията за извършването на тази оценка оказва със своите констатации експертна група, която изготви също и доклада за междинната оценка (наричан по-долу „докладът“), в който се предлага задълбочен анализ на ЕНПМ относно напредъка към постигането на първоначалните цели, както и препоръки относно оптималните начини за по-нататъшно засилване на интеграцията и повишаване на качеството и ефикасността на разглежданата инициатива.

⁴ Съобщение от Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите от 6.10.2010 г. „Водеща инициатива на стратегията „Европа 2020“ Съюз за иновации“, COM(2010)546 окончателен.

⁵ Съобщение на Комисията от 3.3.2010 г. „Европа 2020“ — стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“, COM (2010) 2020 окончателен.

⁶ COM(2011) 572 окончателен: „Партньорство в областта на научните изследвания и иновациите“.

⁷ СЪВЕТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, Брюксел, 8 декември 2011 г., 18349/11 RECH (български текст: <http://register.consilium.europa.eu/pdf/bg/11/st18/st18349.bg11.pdf>)

Настоящият доклад представя гледните точки на Комисията по основните препоръки, направени от експертите⁸.

2. МЕЖДИННА ОЦЕНКА ОТ ГРУПАТА ОТ НЕЗАВИСИМИ ЕКСПЕРТИ: ЗАБЕЛЕЖКИ НА КОМИСИЯТА

Докладът на групата обхваща всички тези аспекти, както се изисква от Решението за ЕНПМ, и включва значителен брой факти, забележки и препоръки. Комисията счита целия доклад за неразделна част от процеса на междинна оценка. Ето защо в следващите подточки на настоящия раздел Комисията ще изложи най-важните констатации/препоръки относно ЕНПМ и ще изрази съответно своята гледна точка.

2.1 Качество и ефикасност на изпълнението

При възлагане на изпълнението на ЕНПМ на специализирана изпълнителна структура (СИС), Комисията спазва разпоредбата на член 185 отДФЕС и правилата, приложими към непрякото централизирано управление в съответствие с Финансовия регламент. Като СИС бе избрано сдружението EURAMET e.V. и неговата управленска структура доказва своята ефикасност и високото си качество за изпълнението на ЕНПМ. С оглед не само на оперативната сила на ЕНПМ, но и на нейното научно съдържание, експертната група отбелязва, че увеличената видимост на ЕНПМ отвъд рамките на общността в областта на метрологията ще бъде от полза за широката общност на заинтересованите страни и за обществото като цяло.

Комисията изразява удовлетворение от твърдата ангажираност и професионалното управление на EURAMET e.V. и на комитета на ЕНПМ при изпълнението на ЕНПМ през първите три години на програмата след 2009 г. и приканва всички инстанции, свързани с изпълнението на ЕНПМ, да подобряват постоянно качеството на изпълнение и видимостта на програмата.

Комисията одобрява препоръката на експертната група за създаване на ключов показател за ефективност (КПЕ) за времето до сключване на договора и за определяне на целеви показатели за подобрене, така че всички проекти да стартират във възможно най-кратък срок, след като са били подбрани.

2.2 Финансови вноски от участващите държави

- (1) Решението за ЕНПМ определи вноската на Съюза в зависимост от официално поетия ангажимент на всяка от участващите държави за предоставяне на нейния дял от финансирането на ЕНПМ и за действително изплащане на финансовите вноски на бенефициерите. Общата сума на националните задължения, поети от всичките 22 участващи държави, бе определена на минимум 200 млн. EUR и включваше 10 % в брой, главно за покриване на всички текущи разходи (до 16 млн. EUR) за управлението на ЕНПМ, като остатъкът е предназначен за схемите за предоставяне на безвъзмездни средства. Освен това EURAMET представи доказателства за достатъчни финансови гаранции от участващите държави на Комисията в съответствие с член 8 от решението. Сумите, гарантирани от участващите държави, се изчисляват в съответствие с предварително определен алгоритъм на разпределение за всяка участваща държава. Гаранциите бяха дадени под формата на декларации за гаранция или поемане на отговорност към Комисията от участващите държави или от техните национални институти по метрология.

⁸

http://ec.europa.eu/research/evaluations/index_en.cfm

- (2) Към днешна дата всички финансови вноски от участващите държави са изплатени при пълно спазване на процедурите, установени за изпълнението на ЕНПМ. Националните вноски за подбрани проекти са изплатени при пълно спазване на всички приети процедури.

Комисията отчита, че участващите държави са спазили първоначално поетите си задължения, както те са изложени в Решението за ЕНПМ, и изразява съгласие с експертната група, че със своя модел на финансиране ЕНПМ е постигнала висока степен на финансова интеграция.

2.3 Интеграция на националните програми за научни изследвания в областта на метрологията

Инициативата за ЕНПМ има за цел да съгласува и интегрира съответните национални научноизследователски дейности в областта на метрологията и да създаде съвместна научноизследователска програма, характеризираща се с научна, управленска и финансова интеграция.

Степента на научна интеграция може да се счита за основно постижение на ЕНПМ, но също и за голяма придобивка на участващите национални програми по метрология. Подходът на големите предизвикателства („Grand Challenge“ approach) насърчи широкото интердисциплинарно сътрудничество между националните програми за научни изследвания в областта на метрологията. Дори при това положение в проектите по ЕНПМ участват до известна степен други институции (трети страни), но тяхното участие и влияние върху програмите изглежда понякога ограничено и може да бъде увеличено в области с подчертано мултидисциплинарен характер. Макар да изглежда в реда на нещата основното ударение на ЕНПМ да се поставя върху развитието и укрепването на компетенциите и възможностите на националната метрология или на специализирани институти, експертната група счита, че експерти от други институции (трети страни) могат да добавят стойност към тази специализирана общност. Освен това участието на широката научноизследователска общност може да бъде засилено допълнително в някои области, които излизат извън границите на типично метрологичните аспекти на научните изследвания.

Като прави съгласуван избор на потенциалните теми на научните изследвания за всяка покана за представяне на предложения и решава кои теми да бъдат подбрани за допълнително разглеждане, комитетът на ЕНПМ е инстанцията, която изразява съвместна стратегическа позиция по приоритетите за научните изследвания по метрология в цяла Европа. Експертната група подчерта, че темите за научни изследвания на ЕНПМ са добре подбрани, ЕНПМ е получила всеобщо признание и може да избегне изключително скъпи дублирания. Приема се, че около 50 % от националните инвестиции се съгласуват сега в обхвата и темите на ЕНПМ, което показва ясно, че се постига съществена научна интеграция на основното национално финансиране.

Въпреки това разликата между средствата, предоставени на ЕНПМ от големите и малките вносители, е значителна, както бе установено в Решението. Следователно научните компетенции и съществуващите научноизследователски инфраструктури се различават много, което понякога затруднява пълната научна интеграция между всичките 22 участващи държави. Пречка от особена важност за малките и развиващите се институти по метрология е тяхната ограничена възможност да участват с експертен персонал в проектите по ЕНПМ и ограничените им финансови ресурси. Експертната група счита, че това създава голяма опасност съществуващата разлика между компетенциите и възможностите на добре изградените, големи институти по

метрология и развиващите се, малки институти по метрология да се увеличи, вместо да се намали.

Комисията споделя гледната точка на експертната група, че разликата между капацитетите на участващите държави се увеличава, както изглежда, в някои случаи и е съгласна с нейното становище, че системата за предоставяне на безвъзмездни средства на изследователи може да се използва по-ефективно за по-нататъшно увеличаване на възможностите на държавите с ограничен капацитет за научни изследвания в областта на метрологията. Комисията одобрява напълно препоръката на експертната група да се проучи степента на гъвкавост, която може да се приложи при управлението на безвъзмездните средства за мобилност за преодоляване на пречките при преместване.

В рамките на EURAMET e.V бе постигната интеграция на управлението, което показва, че сдружението е професионална организация, която работи добре. Когато е необходимо, са правени и продължават да се правят подобрения, така че изпълнението на ЕНПМ може да бъде считано за ефективно. Настоящата управленска структура се счита за ефикасна и интегрирана.

Въпреки това експертната група отбелязва необходимостта от изследване на начини за намаляване и опростяване на ненужните бюрократични процедури. Административното натоварване на координаторите и участниците в проектите се счита за голямо и изпълнението на някои проекти може да бъде забавено от трудностите, свързани с договорите за предоставяне на безвъзмездни средства. През 2012 г. бе подобрен образецът на договор за предоставяне на безвъзмездни средства на изследователи и считано от 2012 г., той обхваща само съществените аспекти на предоставянето на безвъзмездни средства. Въпреки тези подобрения, според експертната група остава мнението, че системата за предоставяне на безвъзмездни средства на изследователи не работи както трябва и следва да бъде преразгледана.

Друга загриженост, изразена от няколко членове на Комитета за ЕНПМ и експертната група, е необходимостта от достатъчно на брой компетентни координатори на проекти, които да стартират проектите във възможно най-кратък срок след вземане на решението за подбор. Експертната група достигна до заключението, че очевидно има общ дефицит на професионална компетентност при управлението на сложните международни научноизследователски проекти.

Поради това Комисията е съгласна с експертната група, че е нужно допълнително хармонизиране на управленските процедури и приканва EURAMET e.V. да осигури обучение по управление на европейски научноизследователски проекти за координаторите на проекти и потенциалните партньори за проекти.

Финансовата интеграция на ЕНПМ е на високо равнище и експертната група достигна до заключението, че ще бъде трудно да се постигне допълнителна финансова интеграция поради блоковото финансиране на националните институти, което отговаря на поетите национални задължения на участващите държави. ЕНПМ използва системата на „виртуален общ фонд“ в съчетание с подходящ резервен механизъм за финансиране, който дава възможност за финансиране на проекти, равностойно на системата „реален общ фонд“. Управлението на ЕНПМ и високата степен на финансова интеграция на програмата гарантират, че наличното финансиране за всяка покана за представяне на предложения отговаря на нуждите от страна на предложителя. По този начин редът на класиранията на централните и независимите оценки е бил винаги спазван напълно без никакво изключение.

2.4 Напредък към постигане на целите

За да анализира напредъка към постигане на целите на ЕНПМ, експертната група се върна към предварителната оценка на въздействието⁹, в която се излагаха общите политически цели, специфичните цели и оперативните цели на ЕНПМ.

По отношение на общите политически цели експертната група достига до заключението, че ЕНПМ е постигнала значителен напредък във връзка със свободното движение на знания в рамките на Европейското научноизследователско пространство. Създадено е интензивно сътрудничество между основните участници в научните изследвания в областта, подкрепящо развитието на знанието и растежа в помощ на конкурентоспособността на Европа в глобален мащаб. Частичното поставяне на ударението върху големите предизвикателства, свързани с енергетиката, околната среда и здравето, дава възможност за по-интензивно интердисциплинарно сътрудничество в рамките на общността в областта на метрологията за задоволяване на нуждите на обществото. Експертната група достига до заключението, че ЕНПМ допринася за осъществяване на Европейското научноизследователско пространство (ERA) чрез реализиране на истинско „Европейско научноизследователско пространство в областта на метрологията (MERA)“.

По отношение на специфичните цели експертната група подчертава структуриращия ефект във връзка с финансовата интеграция, осъществена още през първите години на ЕНПМ. Наблюдава се и друг полезен структуриращ ефект, който се проявява при сложния ежегоден процес на определяне на приоритетите за съвместните покани за представяне на предложения, което очевидно оказва влияние върху националните приоритети в някои държави. Структуриращият ефект и дефрагментацията са определено по-силно изразени в държавите, в които действа централизирана метрична система. Твърде рано е да се прави оценка на тези структуриращи ефекти върху промишлеността, обществото и използването на нови технологии, но експертната група изглежда убедена, че се постига равнище на критична маса, което би било невъзможно без ЕНПМ.

Оперативните цели на ЕНПМ обхващат въпроси, свързани с големите предизвикателства, изграждането на капацитет, открития достъп до инфраструктури, увеличаването на сътрудничеството с широката научна общност, модернизацията, мобилността на младите изследователи, по-добрата координация на международните дейности, подкрепата на регулацията и стандартите и подкрепата на промишлеността и икономическия растеж. Съгласно Решението се очаква ЕНПМ да постигне тези оперативни цели по следния начин:

а) обединяване на върховите постижения в научните изследвания в областта на метрологията посредством създаване на конкурентни съвместни научноизследователски проекти (наричани по-долу „проектите по ЕНПМ“), обединяващи капацитет с достатъчна критична маса от мрежите на националните институти по метрология и определените институти в участващите държави за посрещане на основните предизвикателства, свързани с метрологията, които съществуват на европейско равнище;

б) отваряне на системата за най-високите научни постижения — посредством разширяване на участието на широката европейска научноизследователска общност чрез предоставяне на безвъзмездни средства за изследователи;

в) изграждане на капацитет — посредством увеличаване на потенциала на европейската научноизследователска общност в областта на метрологията чрез предоставяне на безвъзмездни средства за мобилност на изследователи, насочени към държавите,

⁹ SEC(2008) 2949, Доклад за оценка на въздействието.

членуващи в EURAMET, които разполагат с ограничен капацитет за научни изследвания в областта на метрологията.

Експертната група изтъкна с голямо задоволство, че обединяването на върховите постижения в научните изследвания в областта на метрологията е постигнато в рамките на европейската общност в тази област. Според експертната група, EURAMET e.V. и Комитетът за ЕНПМ заслужават поздравления затова, че са съдействали за научната координация. Експертната група насърчи евентуални подобрения в процедурата на подбор на стратегически теми за научни изследвания за всяка покана за представяне на предложения, което може да се окаже още по-полезно за отварянето на ЕНПМ към потребностите на всички заинтересовани страни. Такъв подход може да бъде по-полезен за използване на резултатите на промишлено и регулаторно равнище и може да стане причина за увеличаване на съществуващия потенциал на научните изследвания в областта на метрологията в рамките на националните институти и извън тях.

Комисията подкрепя препоръката на експертната група и приканва EURAMET e.V. да проучи възможността за добавена стойност от организиране на семинари със заинтересованите страни за определяне на приоритетния ред на стратегическите теми за научни изследвания и по-специално за поканите за представяне на предложения във връзка с големи предизвикателства, при които е желателно да има по-голяма многостранност на мисленето.

Комисията е съгласна също така с препоръката на експертната група, че някои научноизследователски теми ще спечелят, ако критериите за въздействие се претеглят по-често с оглед на бързото използване на резултатите в Европа.

За разлика от много успешното обединяване на върховите постижения в самата общност в областта на метрологията, отварянето на системата към най-добрите научни резултати е все още ограничено. Експертната група отбелязва създаващото се извън тази общност определено впечатление, че ЕНПМ изглежда все още твърде затворена за широките европейски научноизследователски кръгове.

Ето защо Комисията приканва EURAMET e.V., както препоръчва и експертната група, да проучи начини за по-добро използване на схемите за предоставяне на безвъзмездни средства за засилване на връзките с най-добрите центрове на високите научни постижения в цяла Европа.

По-нататък в своя анализ експертната група достига накрая до заключението, че ЕНПМ не постига желаните резултати при изграждане на капацитет в държавите с ограничен или липсващ потенциал за научни изследвания в областта на метрологията. При все, че някои държави са се възползвали от програмата за изграждане на капацитет в области от стратегически интерес, изоставането в капацитета спрямо държавите с най-интензивни научни изследвания се увеличава.

Следва също да се отбележи, че механизмите в съществуващата ЕНПМ, свързани с отваряне на системата към най-добрите научни постижения и изграждането на капацитет, са се основавали главно на системата за предоставяне на безвъзмездни средства в рамките на ЕНПМ. Създава се впечатлението, че финансовият капацитет на самата система за предоставяне на безвъзмездни средства не е основната пречка. Експертната група напомня, че съществуващата ЕНПМ е замислена от Решението за ЕНПМ като научноизследователска програма, стремяща се към върхови научни постижения със свои специфични оперативни процедури и финансови инструменти, и управлението на ЕНПМ не може лесно да се заеме допълнително и със сложния въпрос за изграждане на капацитет. В това отношение експертната група дава интересни и важни препоръки за евентуално по-дългосрочно бъдеще на ЕНПМ.

Комисията споделя гледната точка на експертната група относно отбелязания напредък към постигане на целите и изразява пълно одобрение на това за препоръката да се използват посредници експерти за по-ефективно приобщаване на държавите с ограничен капацитет за научни изследвания в областта на метрологията, с цел да се намали изоставането им от по-напредналите държави.

2.5 Европейска добавена стойност на ЕНПМ

Експертната група изказа категоричното си мнение, че ЕНПМ е чудесен образец за онова, което може да се постигне чрез координация на основно финансирани национални програми за научноизследователска и развойна дейност. Експертната група очерта три паралелни аспекта на ЕНПМ, свързани със създаване на значителна европейска добавена стойност:

- ЕНПМ дава възможност за достигане на критическа маса за разработване дори на сложни, интердисциплинарни теми, като големите предизвикателства пред обществото, което не е по възможностите на отделно взета държава.
- ЕНПМ събира значителни ресурси и обединява научноизследователските усилия в областта на метрологията на 22 държави. Експертната група счита, че около 50 % от общото финансиране за целите на метрологията в Европа се координират понастоящем от ЕНПМ, като тези средства, заедно с вноската на ЕС, възлизат на 400 млн. EUR в единна съвместна програма.
- Експертната група потвърждава „дефрагментацията“ на научноизследователските усилия и отбелязва, че намаляване на ненужното дублиране се постига както чрез грижливо планиране, така и чрез всяка съвместна покана за представяне на предложения (съвместно програмиране).

При тези обстоятелства експертната група приканва EURAMET e.V. да обмисли как резултатите от проектите по ЕНПМ могат да бъдат използвани бързо от европейската индустрия и предлага да се обърне повече внимание на иновациите и дейностите за трансфер на знания на по-дългосрочна основа.

Друга област, която има както европейска, така и национална добавена стойност, е оказваната от ЕНПМ обща подкрепа например в регулирането на околната среда, като Рамковата директива за водите в Европа. Експертната група напомня, че разработването и определянето на метрологичните аспекти на подобни регулаторни актове са примери, при които научноизследователската общност в областта на метрологията, като си сътрудничи под егидата на ЕНПМ и EURAMET e.V., следва да изпълнява водеща роля при разработване на основни нови методи за измерване. Експертната група счита, че това изисква широки прогнозни дейности и ранно установяване на връзка с лицата, вземащи политически решения, и регулаторните органи на национално и европейско равнище. Само ако бъде постигнато такова равнище на сътрудничество, ЕНПМ ще може да използва пълния си потенциал в подкрепа на политиките на Съюза.

Въз основа на препоръката на експертната група Комисията приканва EURAMET e.V. да проучи възможностите за прогнозни семинари с регулаторните министерства/агенции и съответните генерални дирекции на Комисията.

Освен възможността за прогнозни дейности по регулаторните въпроси експертната група отбелязва, че метрологичните аспекти по отношение на „новите технологии“ е област, в която общността в областта на метрологията може да подпомогне растежа на новопоявяващите се сектори, където е необходимо да бъдат разработени нови или по-точни методики за измерване. „Новите технологии“ се оказват следователно област, в

която трябва да има повече сътрудничество с широката научноизследователска общност, било пряко в рамките на проектите по ЕНПМ, било непряко чрез координация с допълващи проекти и участници по Седмата рамкова програма за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности (РП7).

Комисията изразява удовлетворение от препоръката на експертната група да се проучи възможността за добавена стойност от създаването на стимули за взаимно обогатяване между допълнителни участници и проекти по ЕНПМ и РП7.

2.6 Бъдещото развитие на ЕНПМ отвъд рамките на Седмата рамкова програма (РП7) и поуки за бъдещите съвместни програми изобщо

Експертната група счита, че освен посочените по-горе възможни подобрения за настоящата ЕНПМ, има и редица поуки за бъдещите съвместни програми изобщо. Сред тези поуки има такива, които са общи, и други, специфични за състоянието на европейската общност в областта на метрологията, като например широкото използване на национално „институционално или блоково“ финансиране.

Комисията, без да предопределя каквото и да е решение относно бъдещето на ЕНПМ извън рамките на РП7, изразява съгласието си инициативата на експертната група — да дава консултации по единадесет възможни теми — да бъде разгледана при разработването на евентуална бъдеща инициатива, която да даде възможност на EURAMET e.V. да постигне по-високи равнища на европейска интеграция.

По отношение на поуки за бъдещите съвместни програми експертната група изложи своята гледна точка, че ЕНПМ би могла да бъде в някои случаи пример за дейности за съвместно планиране или други инициативи, ако се възползва от член 185 от ДФЕС за изпълнението на съвместна програма. Експертната група достига до заключението, че интересувашите се държави членки могат да имат подходящи действащи програми за интегриране в съвместна програма или пък програмите не са достатъчно гъвкави за тази цел. Трябва да се има предвид, че в повечето държави от ЕС се предоставя ограничено конкурентно финансиране за координация на европейско равнище.

Експертната група е на мнение, че е особено трудно да се постигне финансова интеграция по инициативите по член 185 и че ЕНПМ е пример за това как „виртуален общ фонд“, основан на апортни вноски, може да постигне много висока степен на финансова интеграция.

Комисията одобрява съображенията на експертната група относно бъдещите съвместни програми и ще продължи дейността си за координиране на различните текущи инициативи по член 185, с цел да бъдат извлечени поуки за бъдеща подкрепа на потенциални публично-публични партньорства в рамките на „Хоризонт 2020“.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Започнала през 2009 г., оперативната дейност на ЕНПМ достигна зрялост като съвместна научноизследователска програма между 22 участващи държави, изпълнявана от EURAMET e.V. Интеграцията между участващите национални програми се оценява като много добра. Поради това Комисията ще продължи да подкрепя настоящата програма, както е предвидено в Решението за ЕНПМ.

Три години по-късно ЕНПМ дава добри резултати за повечето от първоначалните си оперативни цели по отношение на почти 85 % от ресурсите на ЕНПМ, а именно при обединяването на върховите постижения в научните изследвания в областта на метрологията. Има обаче значително изоставане между очакванията и

действителността във връзка с три качествени показатели за въздействие: изграждане на капацитет, взаимодействие с широката научна общност и мобилност.

EURAMET e.V. и комитетът за ЕНПМ, като висши инстанции в управлението на ЕНПМ, се приканват да положат всички необходими усилия за подобряване на това положение през оставащия период на програмата. Счита се, че не са необходими изменения на първоначалното решение, но горепосочените препоръки на експертната група следва да бъдат изпълнени от EURAMET e.V., както и всяка допълнителна мярка, която членовете на EURAMET e.V. биха сметнали за полезна или необходима за подобряване на изграждането на капацитет, взаимодействието с широката научна общността и мобилността в рамките на ЕНПМ.

В заключение Комисията ще бъде готова през следващите години да започне с EURAMET e.V. предварителни обсъждания за евентуални последващи действия по настоящата ЕНПМ в контекста на следващия период на програмиране, без да се засяга окончателното решение относно „Хоризонт 2020“ и многогодишната финансова рамка на ЕС, като се вземе предвид по-широкият политически контекст на стратегията „Европа 2020“.